

GRIEND.

EZER dagen heeft de Vereeniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland het eiland Griend aangekocht. Er zijn nog menschen genoeg, die nog nooit van Griend gehoord hebben, maar ook anderen, die bij het hooren van den naam allerlei voorstellingen krijgen van aloude grootheid in zee verzonken: een Nederlandsch Vineta. In den zeventienden jaargang van ons tijdschrift is een vrij uitvoerig relaas te vinden van een bezoek, dat eenigen onzer aan het eilandje brachten en daarbij behoort ook een korte historische schets van den heer van Baren. Deze vestigt er de aandacht op, dat de Zuiderzee veel eerder is ontstaan dan 't jaar 1170. In 1215 wordt melding gemaakt van een stadje Grijn, onderhoorig aan de abdijs van Lidlum, dat met wallen en grachten werd bevestigd. Daarmee is nog heelemaal niet gezegd, dat het een groote stad is geweest, zie maar ons huidig Sloten of Muiden of Bredevoort. In 1398 werd Griend al genoemd een »cleyn eylandeken«, in 1720 stond er slechts één huis. Nu is het reeds sinds langen tijd onbewoond en de passagiers van de Kraus, de boot die van Harlingen op Terschelling vaart, zien er niets dan drie hooge kapen.

De naam Griend of Grind heeft misschien aanleiding gegeven tot de veronderstelling dat op het eilandje diluvium zou worden gevonden, grind en diluviaal zand, evenals op Texel. Daar is geen spoor van te bekennen, al ligt het ook misschien niet diep onder de oppervlakte, wat te onderzoeken is. De flora van het eiland is geheel die van de gewone slib- en zandbanken, op den strandwal langs de noordwestzijde vinden we een primitieve duinflora. Het eiland verplaatst zich langzaam oostwaarts en zuidwaarts en 't is wel de moeite waard, om die verplaatsing en de daarmee verbandhoudende wijzingen van de flora na te gaan.

Van meer belang echter is er de vogelwereld. Tot 1912 hadden de vogels er veel te lijden van schippers en visschers en uitstapjesmensen, die daar in den broedtijd landden, om er, zoo het hun lustte een »struifkoek« te bakken van de eieren der strandvogels, vooral sterntjes, die er nestelden. Toen is onder leiding van den heer De Haan het eiland bewaakt met het goede gevolg, dat de vogelbevolking er spoedig toenam en sinds 1915 het broeden van de uit Rottum verdwenen Groote Zeezwaluw, *Sterna cantiaca* geconstateerd kon worden. Voornamelijk hierom heeft ten slotte de Vereeniging tot Behoud van Natuurmonumenten zich aan het eiland gelegen laten liggen. Het behoort eigenlijk aan het Rijk, maar het grasgewas was 't eigendom van een Texelsche familie, die daardoor het recht had, om het eiland te laten beweiden en er het hooi te oogsten. Daar nu de Groote Zeezwaluw nog al laat broedt, zou hij door de exploitatie van het grasgewas zeker ten gronde moeten gaan. De Vereeniging is er nu in geslaagd dat grasgewas te koopen en kan nu in samenwerking met den Staat der Nederlanden afdoende maatregelen nemen tot bescherming van de vogels en vooral er tegen waken, dat zij gestoord of verstoord zouden worden door bezoekers uit Terschelling, dat al meer en meer in trek komt als zomerverblijf. In dit opzicht ligt Griend veel minder gunstig dan Rottum, maar wij willen hopen, dat de Terschellinger en Vlielanders zomergasten het natuurschoon, dat zij zoeken, ook zullen weten te respecteeren. In ieder geval zal het noodig zijn, om in den broedtijd gedurende een week of zes het landen op het eiland geheel te verbieden. Buiten dien tijd kan misschien een matig bezoek worden toegestaan.

De Vereeniging tot Behoud van Natuurmonumenten mag met voldoening op het jaar 1916 terugzien. In het voorjaar is Groot Speyk aangekocht bij Oisterwijk, nu Griend, en kort geleden ook eenige zeer belangrijke enclaven op Hagenau; waardoor dit bosch ook op afdoende wijze is afgerond en beveiligd tegen laat ik maar zeggen „bouwschade“; ge weet wel wat ik bedoel. In de buurt van Weert werd een groeiplaats van *Carum verticillatum* aangekocht, een heel mooi klein plekje. Het ledental ging, dank zij een op ruime schaal verspreide circulaire, prachtig vooruit en als dat nog wat blijft stijgen, kunnen eenige zeer belangrijke plannen tot uitvoering geraken.

JAC. P. TH.